Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utcza SIMON-ház Kuna József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Egész évre . . . . . 10 frt — kr
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglalt ujdonság sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890. Debreczen. Kedd Május 13. 93. szám.

Kötelességeink a jövőben.

Debreczen máj. 13.

A nagy nyereségből, hogy királyi táblát kaptunk városunkra nem könnyü és nem is olcsó feladat nehezedett. Elébb ideiglenes, azután állandó, kényelmes helyiségről kell gondoskodnia a királyi tábla számára; esetleg előre biztositania kell a táblabiró uraknak a lakásukat is.

De hát ez a hatóság dolga. A hetes bizottság, a nagyságos polgármester ur, a tekintetes tanács ennek majd csak megfelelnek, még pedig becsülettel.

Abban a nézetben vagyunk, hogy az elibünk tolulo kötelességnek a kvártélykérdés körül forgó részét minden különösebb nehézség nélkül megoldhatjuk. Tudomásunk szerint sok lakás üresen maradt, a nagyobbak közül is, és talán még több van épülőben a város valamennyi részén.

A hetes bizottság tegnap is azon törte a fejét, hogy a három oldalról felajánlott épületek közül melyiket fogadja el ideiglenes helyiségül.

De ne csak erről gondolkozzuuk és ne hetes bizottság, ne polgármester, ne tanács, szóval ne a hatóság gondolkozzék, mert ez már nem az ő resortjukba vág, hanem gondolkozzék az az egész müveltársadalom, a melyiknek ereje, ébredése és tevékenysége épen a királyi tábla kivivásában olyan hatalmasan érvényesült.

Ez a társadalom gondolkozzék és gondoskodjék a vendégfogadásnak nem az elkvártélyozásban álló módjáról, hanem arról a helyről, melyet a várva várt uj lakosok a város intellektuális életében, társadalmi tevékenységében elfoglalni hivatva vannak és betölteni készek.

A cselekvésnek, a kulturális munkásságnak, az ipari és mezőgazdasági alkotásoknak ama további irányáról, a melyet az államhatalomnak, most nyert, két nagy horderejü intézmény ide helyezésében nyilvánuló támogatása kötelezőleg jelöl meg.

Arról az uj versenyről, a melyhez uj tér nyilik, uj erő ömlik, uj becsvágy gyulad, hogy ezen haladva, ezzel küzdve, ettől lelkesitve észak-keleti Magyarországnak politikai, társadalmi, culturális, közgazdasági tekintetben igazi nagyváros jellegével biró góczpontját fejlesszük ki.

De a társadalomnak, hogy ne maradjon a kötelességek és tetteknek haszontalan theoretikus fejtegetésénél, hanem megnyissa a gyakorlati megoldásnak széles kapuját: elébb jó adag öröklött jellemvonással kell szakitania, engedni a közmondásos conservativizmusból, lerontani a debreczeni exclusivitást, a rideg polgárgőgnek ezt a szelidebb fajtáját, megtörni a vagyonosabb polgár elemek hideg érdektelenségét a közéleti tevékenység iránt.

Óriási metamorphozis, melyen — bizonyos — egyszerre nem mehet át a tul lassan mozduló debreczen társadalom. De két olyan, más légkörben, más kétségtelenül uri hajlamokkal növekedett müvelt elemnek ide telepitése, a milyet a királyi tábla és a vasuti üzletvezetőség hoz Debreczenbe, roppant lökést képes adni az itteni régi társadalomnak s a legnagyobb mulasztás volna a mulasztást pedig csakis a debreczeni törzstársadalom követheti el, ha ezt a rendkivül kedvező alkalmat meg nem ragadnánk az uj elemek beolvasztásához, a belső egyesülés gyümölcsöző munkájának megkezdéséhez.

E végből nem csupán hazaink ajtaját kell megnyitnunk a jövevények előtt, hanem szivünket is; ők köztünk ne vendégekül tekintsék magukat, hanem polgártársakul; ők Debreczenben ne vendégfogadót keressenek hanem állandó, kedves otthont találjanak, honnan elválni soha ne kivánkozzanak.

Az ilyen teljes, egészséges felszivódást sem egy ismerkedési estély, a hol még soha senki meg nem ösmerkedett egyetlen idegen halandóval, sem a „Kis pipa“-beli asztaltársaságok sem nehány illemszerű vizitelés még nem hajtja végre: ahoz a társaséletnek, az együttes tevékenységnek gyakoribb, bensőbb és hosszabb érintkezése kivántatik. Az idő majd megérleli, a mit kezdetben elvetünk a töredékes elzárkozottságot, ősi bizalmatlanságot levetvén és a főváros elite-társadalmának decentralizált osztályát centralizálván a saját társadalmunkkal.

Ez az egyik feladat, mely királyi táblának és vasuti üzletvezetőségnek hozánk helyezése után erkölcsi kötelességünket képezi s ez a voltaképeni vendégfogadásra vonatkozik.

Amde társadalmi ellentéteknek és különbözőségeknek ezt a nivellálását, az ellustult és arisztokratikus, nehezen hozzáférhető és darabokra szakgatott társaséletnek felfrissitését, demokratizálását és centralizálását, a közéleti tevékenységnek hatványszerüleg megindítását nem egyedül a város falain belől lakó elemek között, ezek szövetkezésével kell kifejteni, hanem kötelesség ezt a centralizácziót ezt a közéleti tevékenységet kifelé, a vidékre is irányitani.

Tény, hogy, bármilyen sok águ is az összeköttetés Debreczen és vidéke között, az nem elég szoros, nem elég benső és sok tekintetben felette laza és hiányos.

Lesz alkalmunk ezt a kérdést is megvilágitani, — s a sajtó befolyását, ez irányban is érvényesiteni.

Egyetlen egy czél vezérel benünket. Debreczent polgársága összerejének igazi nagy várossá kell tennie.

Országgyülés.

Budapest, máj. 12.

A képviselőház mai ülésén megválasztattak alelnöknek Andrássy Tivadar gr. és Bokross Elek — egyenként 124 szavazattal. Ezután a jegyzői kar és a háznagy választattak meg. Csupán Zay Adolf helyett választatott Balogh Géza uj jegyzőnek, a többi jegyző, valamint a háznagy is a régi. Végül az osztályok sorsoltattak ki, melyek a holnapi ülés előtt egy fél órával fognak megalakulni.

Az osztályok kisorsoltatása előtt gr. Szapáry Gyula miniszterelnök előterjesztést tett a bizottsági tagok szaporitása, gr. Bethlen miniszter pedig egy 17 tagu vizügyi bizottság választása iránt. A ház mindkét inditványt elfogadta s a holnap 11 órakor tartandó ülésben fogja a bizottságokat megválasztani, melyek azután az ülés végeztével fognak megalakulni.

A holnapi ülésre még a honvédelmi miniszternek egy törvényjavaslata (130,000 frt átmeneti kiadás iránt) van napirendre kitüzve — A szerdai ülésben a görög nyelvi törvényjavaslat fog tárgyaltatni.

A főrendiház is megtartotta ma alakuló ülését Vay Miklós báró elnöklete alatt. A negyedik ülésszakot megnyitó királyi kézirat fölolvasása után ismét megválasztattak a régi jegyzők és a háznagy, aztán a bizottsági tagok választattak meg s a bizottságok rögtön meg is alakultak.

Lesz-é főreáliskolánk?

I.

Hosszas várakozás után végre megérkezett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium válasza a városi hatóság azon felterjesztésére, melyben a város közönsége még az 1888 évi április hó 26-án tartott közgyülésének határozatából azon ajánlatot tette, hogy a reáliskola czéljainak megfelelő telek vásárlására, s az ezen emelendő reáliskolai helyiségek épitési költségeire együtt 165,000 frtot, ezen kivül még az iskola antartási költségeinek folyó kiadásaira évenkint 6000 frtot ad a miniszteriumnak, ha vizont ez, az eddig városi költségen fentartott ekkor ötosztályu városi reáliskolát állami kezelésbe átvenni s teljes főreáliskolává kiegésziteni hajlandó lenne.

Leiratának befejező soraiban a miniszter a város közönségétől azt kivánja, hogy az ezen ügyben hozandó határozatot lehetőleg még ezen hó folyamában terjeszsze fel hozzá hogy a reáliskolának tervezetett átvétele esetén erre már tekintettel lehesen a jövő 1891. évi közoktatásügyi miniszteri költség vetésben. A miniszter ugyanis az iskolának állami kezelésbe való átvételét már az 189½

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

„Gábor virginát! . . .“

Ha összeszedem az emlékező tehetségemet és visszagondolok arra a földszintes vidéki vendéglőre, a melyben egy időben sok virginát fogyasztottam el: két alak támad elém a mult ködéből; ma már némileg halványan, elmosódva. Két alak támad elém a mult ködéből, s a mint összehuzott szemekkel keresem rajtuk az élesebb vonásokat, látom, érzem azt a pompás zománczot, a mely a velük összeszövődött boldogságot lágyan födte be.

Abból a ködszerü multból mind a kettő mosolyogva szeretettel néz rám, éppen ugy, a mint én nézek ő reájuk. Látom az egyiket öregnek, ránczos arczczal és roskatag termettel és látom a másikat üdének, fénylő szempárral és nedves ajakkal.

És a mikor igy nyájas szeretettel nézem a ködön át jóságos arczaikat, teljes lehetetlenség mosolyogva nem gondolnom arra a tömérdek virginiára, a mit elfogyasztottam, s a melyekkel egészen megszoktam ezt az erős szivart.

Meleg nyári délutánok voltak, kevéssel ebéd után. A nap égetően verődött le a szikkadt porra, s az árnyék nem adott enyhülést sehol a szabadban.

A hosszu teremben, a melyben a leeresztett függönyöktől félhomály támadt, hárman voltunk rendszerint, miután abban az időben a vendégek már eltávoztak.

Én az egyik sarok-asztal mellett ültem az üres kávéscsésze előtt, mig mellettem — mindig jobbról — Esztike ült és szorgalmasan végezte himzését. Velem szemben a terem sarkában az öreg Gábor üldögélt egy alacsouy széken és szokása szerint szunyókált. Bár most, a mikor viszszagondolok az öreg pinczérre, szeretettel áldozom emlékének, abban az időben kiállhatatlannak tartottam szunyókálási modorát, mert minden két perczben — sokszor hamarabb is felrettent, hirtelen felállt és kérdezte, valjon szóltam-e hozzá?

A mig ő szunyókált ott a terem másik végén, s föl-fölrettent a maga módja szerint: én Esztikével beszélgettem. Eleinte a regényekről, az ösmerősökről, a mamáról, meg a papáról; később szóba hoztam néhány érdekesebb históriát: majd beszélni kezdtem a szivről, az én szivemről, meg az övéről.

Suttogó beszédemet különböző érzelmek között hallgatta végig. Láttam ajkán a hiu gyermek mosolyát, szemeiben fellobbani a harag lángját, megjelenni a daczot és hallottam barátságos és rideg szavát.

Azokat a finom átmeneteket, a miket a leányoknál az érzelmek kiváló bájjal és következetességgel idéznek elő, mind-mind megcsodáltam és megszerettem Esztikénél, aki üde, szép és tapasztalatlan volt. A ki azonban okos is, ravasz is volt.

Mint aféle kölyök, a kinek az életben nem valami kiváló jártassága van, meglehetősen szájhős voltam, egész a fenyegetésig. Annyira mentem merészségemben, meggondolatlan elbizakodásomban, hogy egyszer azt suttogtam neki — folyton szemmel tartva a szunyókáló öreg Gábort — hogy a legelső kinálkozó alkalommal oda fogok hajolni hozzá és megcsókolom a képét.

Kerekre nyitott fényes szemekkel nézett rám; az első pillanatban megütközve, haragosan, később azonban gunyosan kaczagva, mi közben Gáborra mutatott, a ki a kaczajra menten felugrott és álmosan kérdezte tőlem, hogy vajjon szólitottam-e?

Hosszu mélységes csend következett.

Én gondolkoztam a helyzet fölött, meghányva-vetve nagy okosan mindent; ő pedig himzett tovább és rám-rám tekintett, mintha aggódott volna, hogy illetlen és rut fenyegetésem be akarom váltani.

A csöndet én törtem meg.

— És valjon, Esztike — sut'ogtam neki ravasz arczczal — ha én elég merész leszek, ha Gábor mit sem fog észrevenni és ha tettemről senki sem vesz tudomást ezen a nagy világon: ha a megtörténtet teljes lehetetlenség lesz meg nem történtté tenni s ha a nyoma izzó pirosan marad meg a halaványarczon, mit fog csinálni maga?

— Sirok.

Erre a nem várt, egyszerü kijelentésre, a mely — még ma is hiszem — természetes, őszinte, bár naiv válasz volt: teljesen megakadtam.

Ő sirni fog. A siró hangra felébred Gábor, bejön a mama és meglátja — legjobb esetben is — a könyek piros nyomait. Kérdezni fogja hogy mi történt és feleletet vár. Ő válasz helyett ujra meg ujra bele fog a sirásba; én zavaromban az ő sirása okát nem tudom természetesen megmagyarázni s igy a mama sejteni fogja a valót.

Igy, óh éppen igy gondolkoztam egész naivsággal és nem tudtam mást tenni, mint kérni Esztikét.

— Esztike kisasszony, édes Esztike kisasszony, ne sirjon. Ugy-e nem fog sirni? Igérje meg, hogy nem fog sirni.

Bizony nem igérte meg.

Ezután megint több nap mult el addig, a mig megint szóba mertem hozni a dolgot és ujra kérni mertem, hogy tegye meg a kedvemért és ne sirjon.

Ő azonban következetes maradt magához és kijelentette, hogy sirni fog. Ám hozzátette még azt is nagy okosan, hogy meglehetősen vigyázatlan vagyok, s hogyha el merném követni a merényletet, hát Gábor is megláthatná. Hátha éppen akkor ébredne föl?

Ez az utóbbi megjegyzés kiválóan kellemesen hatott rám, mivel ugy gondolkoztam, hogy a megláthatás iránti aggodalma jóval nagyobb nála a sirásvágynál.

Kevés gondolkozás és habozás után igy szóltam hozzá.

— Mondok magának valamit, tisztelt Esztike kisasszony és pedig a pinczérek szivargyujtási módjáról. Figyeljen rám. Gábor velünk szemben, a terem másik részén szunyókál. Ha egy czigarettát kérek tőle, hát fölkel, idehozza, meggyujt egy gyufát és annak lángjánál meggyujthatom a czigarettám. Vagyis ebben az esetben ő szemtől-szemben áll velünk. Éppen ugy történik ez akkor is, ha például britannikát kérek. Nos, igazam van-e?

— Igaza — válaszolt Esztike és kutatólag nézett rám.

— Vegyünk most egy másik ésetet. Ha azt mondom Gábornak, hogy adjon egy virginiát és jól gyujtsa meg, akkor az történik, édes, hogy ő föláll és kihuzza az asztala fiókját, vagyis, miután az asztala fiókja velünk szemben van, hátat fordit s ugy veszi ki és ugy gyujtja meg a virginiát. Ez idő alatt el van foglalva a virginia választással és meggyujtással és igy nincs valószinüség arra, hogy hátra forduljon, hogy meglássa azt, mikép magának — sirásra van oka.

Merően nézett rám. Mielőtt azonban az én előadásomra válaszolhatott volna, már elkiáltottam magam.

— Gábor! Virginiát!

Az eléggé erős hangra Gábor felugrott, ösztönszerüen ismételte a két felkiáltást s azután, amint előre tudtam, kihuzta az asztala fiókját és válogatni kezdett a virginiák között.

Az általam tervezett merényletre nézve nekem meg volt a magam okoskodása, amely ennyiből állt: Ha Esztike csakugyan és igazán fél a csóktól, ha az fájna neki és ha

iskolai évben akarná foganatositani. Tudva levő, hogy az egyes szakminiszterek a magok tárczájának költségvetését május hó végén vagy legalább jun. hó közepéig kötelesek összeállitani és a pénzügyminiszteriumnak átadni, hogy augusztus hó folytán az összes állami költségvetést a miniszter tanácsban véglegesen össze lehessen állitani.

Én azt hiszem, hogy a városi tanács ezt az ügyet az illetékes bizottságok meghallgatása után a miniszteri leiratban kifejezett kivánatnak megfelelően már a legközelebbi napokban oly képen fogja előkésziteni, hogy felette a május hó végén tartandó bizottsági közgyülés határozhasson. Épen azért azt hiszem, hogy nem végezek felesleges munkát, ha különböző bizottságok tagjainak, sőt talán a közgyülés többségének tájékoztatására is, a rendelkezésemre álló adatok alapján egyetmást e helyen el fogok mondani.

Előre is kijelentem, hogy ahoz most nem kivánok hozzá szólani, hogy vajjon a miniszteri leiratban kifejezett követelmények méltányosak-é? — Azt sem fogom fejtegetni, hogy a város közönsége a maga jól felfogott érdekében mikor cselekszik helyesebben: akkor-é, ha a miniszteri leiratban kifejezett kivánatokat egészen és módositás nélkül megszavazza, vagy akkor-é, ha a teljes határozottsággal kifejezett követeléssel szemben más ajánlattal lép fel? — Ezen kérdések eldöntését a szakbizottságok és a közgyülésnek higgadt, önzetlen, és bölcs elhatározására bizom. — A miniszteri leirat ebben a tekintetben meglehetős határozottsággal nyilatkozik.

Én egyrészről a vezetésemre bizott iskola ügyeinek rendezését és ez iskolának minél kedvezőbb körülmények közé juttatását hivatalos kötelességemnek tartom; de ugyanakkor azt is meg kell gondolnom, hogy ezt városunk anyagi és más sokféle érdekeinek csorbitása nélkül tegyem s másokat is ily értelemben informáljak.

Hogy milyen véleményem van nekem a reáliskolákról, s hogy minő hatást várok én attól, ha Debréczenben a kor követelményeinek és városunk eddigi jó h i r n e v é n e k megfelelő főreáliskola lesz, arról, — azt hiszem — itt most fölösleges volna emlitést tennem. Véleményemet mindenki ösmeri, a ki csak tud valamit a reáliskolák eddigi fejlődéséről és az e felett folyt vitákról.

Felszólalásomnak csupán az a czélja, hogy némi tájékozást nyujtsak arra nézve, hogy mily arányban vannak a miniszterium által támasztott követelések azon költségekkel szemben, melyek a főreáliskolák fentartására szükségesebb, ha ez iskolákban a rendes nyolcz osztályon kivül a tanulók nagy száma miat az alsóbb osztályokban párhuzamos osztályokat is kell felállitani, én ugy hiszem, a debreczeni reáliskolákban, mihelyt nyolczosztályuvá lesz; egy-két pár huzamos osztály felállitása okvetetlen szükségesé válik.

Könnyebb tájékozódhatás végett talán legjobb lesz, ha először magát a miuisteri leiratnak azon részét, melyben követeléseit a minister formulázza, szó szerint ide igtatom.

„Kész vagyok, — igy szól a leirat, — az $189^1/_2$. tanévtől kezdődőleg a debreczeni városi hatosztályu reáliskolát a következő föltételek mellett az állam kezelésébe venni és fokozatosan főreáliskolává fejleszteni.

a) A közönség köteles lesz a főreáliskola számára az átvételtől számitott három év alatt, az előleges jóváhagyásom alá terjesztendő tervezet szerint, a tanügy követelményeinek megfelelő uj épületet emelni, azt butorokkal felszerelni s köteles lesz az épület és butorzat jó karban tartásának, valamint a jövőben esetleg szükségesnek mutatkozó átalakitásoknak és butorbeszerzésnek költségeit fedezni.

b) Köteles továbbá a közönség ezen főreáliskola tentartásához évenkint 9000, azaz kilenczezer forinttal járulni, mely összegből addig, mig a reáliskola főreáliskolává fejlesztve nincs, csak a megfelelő részlet lesz fizetendő. A közönség azon kikötése ellen, hogy az épitendő főreáliskolai épület csak addig álljon rendelkezésemre, mig az a reáliskola vagy az annak helyébe törvény alapján esetleg lépő más középiskola elhelyezésére használtatik, észrevételem nincsen. Ugyszintén hajlandó vagyok beleegyezni abba is, hogy ezen intézet tanárait azon összeg arányában, melylyel a közönség a fentartáshoz járulni fog, törvényes képesitéssel biró, kifogástalan egyének közül a közönség jelölje ki és én kinevezési jogomat e kijelölés alapján gyakoroljam."

Ösmeretes tény az, hogy a város, mikor felterjesztését megtette, akkor a telekszerzésre és az épitkezés helyi viszonyaira való tekintettel, épitkezésre és a szükséges telek árául együtt 165.000 frtot ajánlott fel. Ezen befektetési tőkének 5%-es kamata 8250 frt. Azt mindenki tudja, hogy az iskolai épületbe befektetett tőke nem jövedelmez. Ezen 8250 frt tehát az államra, mint leendő iskolafentartóra nézve bevételként, jövedelem gyanánt nem tekinthető; de viszont a város közönségére nézve, miután befektetett tőkéje neki nem jövedelmez, mégis kiadásnak veendő. — Ezen 8250 frthoz hozzá adandó azon 9000 frt, melyet a miniszter az iskola évi kiadásai egy részének megtéritésére kiván; — vagyis a város által a reáliskola czéljaira teendő évi kiadás 17250 frért. lenne. Ez az összeg — ha ugyan az épület 165.000 frtnál kevesebbe nem kerülne — egész bizonyos hozzájárulása lenne a város közönségének. Hogy a bebutorozás, továbbá az épületnek és butoroknak karban tartása, és esetleg az átalakitások vagy a butoroknak ujakkal való felcserelése mennyibe kerülne, azt egyelőre megállapitani nem lehet. Én azonban azt hiszem, hogy az évi átlagot 800 vagy ezer frtnál nagyobbra tenni nem lehet.

Lássuk már most ezzel szemben, hogy mennyibe kerülnek az oly reáliskolák, melyek a mi általunk tervezett főreáliskolával megközelitőleg egyenlő körülmények közt állanak fenn. Ilyenekül tekinthetők a pozsonyi, a kassai, soproni, temesvári és pécsi főreáliskolák. Lássuk ezek költségvetését egyenkint. Megjegyzem, hogy az adatokat a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak az országgyüléshez benyujtott jelentéséből meritetettem, s hogy ezek az 1887/8. iskolai évről szólanak, s hogy ez iskolák közül azóta egyik másikban már két párhuzamos osztályt is kellett felállitani, a mi az évi kiadást 3—4 ezer forinttal szaporitotta. Ezt azonban most én ki nem tudom mutatni, minthogy a miniszternek ujabb jelentései az egyes iskolákról részletes adatokat nem tartalmaznak.

Pozsonyban 8 rendes és egy párhuzamos osztályban volt 328 tanuló. A tanárok száma 25. Ezek közül rendes 10, helyettes 6, más rangu (vallástanár, vagy óraadó) 9. — Az iskola összes költségvetése: 32400 forint. Ebből a vallástanárok f i z e t é s e, valamint a segélyezések, ösztöndijak és jutalmak czimén történt kiadások, minthogy ezek más, külön alapból fedeztetnek, levonandók. Itt levonandó 1350 frt. Marad kiadás 31,050 frt, melyből a házbér egyenértéke 2000 frt. — Ezen költségvetésre azonban meg kell jegyeznünk, hogy akkor ez szokatlanul alacsony volt, mert az iskolát az állam csak egy évvel az előtt 1886-ban vette át, s az ujonnan kinevezett tanárokat akkor csak helyettes minőségben alkalmazta évi 800 frt. fizetéssel. Ezért van hogy ott 10 rendes tanár mellett 6 helyettes tanár müködött, honlott másutt egy legtölebb kettő a helyettesek száma 13 vagy 12 rendes tanárral szemben. A pozsonyi reáliskola költségvetése ma bizonyára legalább is 38—39 ezer forint.

Temesváron 8 rendes és 1 párhuzamos osztályban volt 246 tanuló. A tanárok száma 12 rendes, 1 helyettes és 10 másrangu, összesen 23. Az évi költségvetés 37,840 frt. Ebből lakásbéregyenleg 5000 frt.

Kassán 8 rendes és egy párhuzamos osztályban volt 292 tanuló. Tanitott 15 rendes, és 7 más tanár, összesen: 22. Az iskola összes kiadása 39.800 frt. Ebből lakbér egyenleg 6700 frt. — Hasonlóan felsorolhatnám a szegedi, soproni, székesfehérvári, győri stb. főreáliskolák évi költségvetését, a tanitványok és tanárok számát. De nem akarom a szivesolvasót ezen számok halmazával untatni; röviden csak annyit emlitek fel, hogy az összes kiadások ezekben is 32—36 ezer frt. közt váltazik és a szerint kisebb vagy nagyobb, hogy milyen az iskolai épület s hogy ennek alapján a házbér egyenleget 2000 frtra kell-é becsülni vagy 5—6000 frtra, s hogy van-é benne párhuzamos osztály avagy nincs.

E számok alapján most már csaknem teljes biztossággal következtethetünk a debreczeni reáliskola költségvetésére azon esetben, ha ez nyolcz osztályuvá lesz. Miután a főreálkolák évi kiadásait 29—30 ezer forintra kell tennünk az épület béregyenértékén kivül tegyük mi a debreczeni reáliskola kiadását is csak 29000-re. Miután a város az épitkezésre 165,000 frtot ajánlott fel; s ennek kamatául 5%-mellett 8250 frtot számitottunk, ezt ama 29 ezer forinthoz hozzá kell adnunk, hogy a fentebb emlitett iskolák költségvetésével összehasonlithassuk. Lenne tehát az évi költségvetés 37250 frt. azon esetre, ha az iskola nyolcz osztályuvá kiegészittetnék. Mint előbb is emlitém, bizonyosra veszem, hogy a mi reáliskolánkban mihelyt nyolcz osztályává lesz, két, sőt talán három párhuzamos osztályt is kell felállitani, mert hiszen Pozsonyban és Sopronban a főreáliskola mellett még két két főgymnásium is van s mégis párhuzamos osztályokra van szükség, Kassán pedig csak egy főgymnásium van ugyan, de viszont e városnak felényi lakosa sincs mint Debreczennek. Azt talán emlitenem sem kellene, hogy Debreczenben a főgymnasium mellett nemcsak a főreáliskolának meg lesz a maga népessége, hanem jutna még egy másik főgymnásiumnak is, főképen a mint a viszonyok most alakulni kezdenek. Ha iskolánkban három párhuzamos osztály felállitása is szükségessé válik akkor a költségvetés bizvást 40.000 frtra tehető. Ezt ne feledjük, mikor az iskola jövője felett kell döntenünk.

Fazekas Sándor.

---

egyáltalában azután sirásnak kellene következni: hát segithet a dolgon. Mikor én rászólok Gáborra, hogy adjon virginiát és mikor Gábor a szivar-választás és meggyujtás ideje alatt háttal fordul felénk, Esztike fölkelhet mellőlem, s a veszély idejét lőtávolságon kivül töltheti. Ha azonban Esztikének csak a szájacskája jár, ha fenyegetése csak biztatásul szolgál: ugy ott fog maradni mellettem, s merően fogja nézni a himzést, nehogy meglássa azt, hogy feléje hajlok.

Hát bizony — emlékezem jól — Esztike akkor, midőn az öreg Gábor elfordult tőlünk, nem távozott el mellőlem; ott maradt ülve az asztalnál, himzési munkájába mélyedt, s amint mutatta, teljesen megfeledkezett arról, hogy én is ott vagyok. — Isten mentsen attól, hogy dicsekedjem, és igy nem állitom azt, hogy a merényletet gavallér-könnyedséggel követtem el. Éppen ellenkezőleg történt. Erős szivdobogás kiséretében, félve, aggodalommal és remegve hajoltam hozzá, a lehető legjámborabb arczczal. És annyira, annyira gyenge voltam a gyávaság lázától, hogy ha ő véletlenül — ma is meg vagyok győződve, hogy nem akarattal — felém nem billentette volna a fejét és ugy közelebb nem lett volna hozzám üde arcza: nem tudtam volna megérinteni ajkaimmal.

Szép, üde arczát csak megérintettem, ajkammal, csak megérintettem, mert — jól tudom — csók számba nem mehetett az. Sőt ha egész határozottan kellene szólnom, azt mondanám, hogy közelebb volt a leheletthez, mint az érintéshez. És egyáltalán nem volt ok arra, hogy nyoma izzó pirosan maradjon meg az arczán.

Lehelet, érintés, csók volt-e: mindegy. Ő azonnal a himzésre hajtotta égő fejét, én pedig, hogy Gábornak sejtelme se lehessen, merően néztem az üres kávéscsészére és annyi önuralmat árultam el, hogy a később átnyujtott virginiának nem a tüzes végét vettem a számba.

Hosszu, mélységes hallgatás támadt a merénylet nyomán. Esztike szemei könybe lábadtak, s mikor később ezeket a könnyes szemeket szemrehányó tekintettel emelte rám: minden boldogságom daczára is fájó érzés nyert uralmat hevesen dobogó szivem fölött.

Ha az elmult idők ködén át ujra és ujra látom Esztikét ugy, amint reám emeli szemrehányóan fájó tekintetét, s amint azokban ragyogást mutatnak vissza a könyek: ma is érinti még lelkem a megbánás fájdalma és szivem dobbanása halkulni kezd.

Ha azonban tovább nézem őt a mindinkább sürüsödő ködön át, s történetünk eseményeiből más kép, más helyzet tárul elém némileg elmosódva: akkor visszatarhatlan mosoly támad aj amon, s az édes emlék okozta boldogság vesz körül.

Ajkamon moslylyal nézem azt a másik képet, a mikor megint ugy ülünk a teremben mindhárman. Én meg ő meg a Gábor. A különbség csak az, hogy kőzelebb vagyok hozzá s fogaim között egy, még majdnem egész virginiát szorongatok. Ő mosolyogva hajlik felém, s miközben ravszul int a szunyokáló öreg pinczér felé a majdnem egész vrginára mutat és igy suttog hozzám:

— Nem ég Dobd el. Kérj másikat.

A virginát eldobom, kiáltás, hogy „Gábor; Virginiát!" felhangzik, s a mig Gábor nagy figyelemmel választ egy máikat, ő oda tartja elém piros száját és én hevesen megcsókolom.

Kaczagás fog el, ha czuppanás után az öreg Gábort hirtelen felénk fordulni látom, a mint azt kérdezi, hogy vajjon szólitottam-e?

Murai Károly.

Megyei közgyülés.

Május 13.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága gr. D é g e n f e l d József főispán elnöklete alatt nagy érdeklődés mellett tavaszi közgyülését ma tartotta meg. Elnöklő főispán d. e. $^1/_2$ 10 órakor nyitotta meg a gyülést, meleg szavakban emlékezvén meg a legutóbbi közgyülés óta elhunyt gr. A n d r á s s y Gyuláról. A közgyülés elhatározza, hogy az elhunyt nagy államférfiu emléke jegyzőkönyvileg is megörökittessék és özvegyéhez részvétirat intéztessék.

Felolvastatik az alispáni jelentés, melyre vonatkozólag U z o n y i Péter tesz észrevételeket a hajdubószörményi utépitészeti pénztár pénzkezelése tekintetében, melyre R á s ó Gyula alispán ad felvilágositást. Az alispáni jelentést a közgyülés tudomásul veszi.

Az időszaki alispáni jelentés szintén felolvastatván, hasonlókép tudomásul vétetik.

Felolvastatik gr. Szapáry Gyula ujonnan kinevezett miniszterelnök leirata a kormány alakitásáról. A leirat tudomásul vétetik és a volt miniszterelnök: Tisza Kálmánhoz bucsu irat, gróf Szapáry Gyulához pedig üdvözlő felirat küldetni határoztatik.

Olvastatik a belügyminiszter leirata a mult vármegyei tisztujitás eredménye ellen Osvárth Ferencz által beadott felebbezésre, mely szerint a választás e felebbezés tekintetbe vétele nélkül helybenhagyatik.

Az adófelszólalási bizottságba rendes tagnak Weszprémy Kálmán, póttagnak Budaházy Endre választatnak meg.

Olvastatik a kereskedelmi miniszter leirata a debreczen-füzesabonyi vasut részvénytársaság segédkezésére felajánlott 150,000 frtra vonatkozó mult közgyülési határozat ügyében. A közgyülés a miniszteri leiratra vonatkozólag azt határozza, hogy megmarad előbbi álláspontja mellett és kéri a minisztert az évi 15 ezer forint kamatnélküli segély meg ajánlását véglegesen helybenhagyni.

Gr. Dégenfeld József főispán H.-Hadház város és a h.-hadházi közbirtokosság között létrejött egyezség tárgyában beérkezezett miniszteri leirat. Főispán felvilágositó szavai után tudomásul vétetik.

A vármegye egészségügyi bizottság jelentése szerint a B.-Ujvárosra kért második gyógyszertár felállitása nem engedélyezhető.

R á s ó Gyula alispán hosszasan szól a b.-ujvárosi gyógyszertár ügyben és végül az egészségügyi bizottság ellenében uj gyógyszertár engedélyezését kéri.

V a r g a Géza dr. főorvos, az egészségügyi bizottság véleménye helyessége mellett emel szót.

U. S z a b ó Mihály azon véleményen van, hogy B.-Ujvároson nem szükseges uj gyógyszertárt felállitani.

F e k e t e Sándor főjegyző oly irányban szólal fel, hogy a fiók gyógszertár megadását szükségesnek látja B.-Ujvároson.

S z ő l l ő s s y János tiszti ügyész, mint az egészségügyi bizottság elnöke védelmére kél az állandó választmány határozatának és a gyógyszertár megengedését ellenzi.

A közgyülés az állandó választmány javaslatát 36 szavazattal 35 ellen elveti és 37 szavazattal 30 ellen nem önnálló gyógyszertár felállitását határozza el, hanem a balmaz-ujvárosi gyógyszerésznek fiókgyógyszertár tartását engedélyezi.

A vármegyeház nagygyülési terme és a főispáni elfogadó teremnek boltozata még e nyár folyamán okvetlenül foganatositandó átalakitása elhatároztatik.

Lédig Henrik elhunyt bizottsági tag helyére id. Mogyoróssy Lajos póttag p.-ladányi lakos hivatik be.

A r e n d e z e t t t a n á c s u v á r o s o k még ez év folyamán j u l i u s m á s o d i k f e l é b e n megejtendő t i s z t u j i t á s á r a választási elnökül kiküldetnek H.-Böszörménybe Somossy Béla, Szoboszlóra Dr. Hetényi Lipót, Nánásra Oláh Jakab, Hadházon Weszprémy István, az igazoló választmány elnökeiül a polgármesterek, végül a tisztujitás keresztül vitelére alispán helyett akadályoztatása esetén Pénzes Sándor árvaszéki elnök.

Zemplén vármegye megkeresése a honossági törvény megválasztása ügyében tárgyaltatván, a megyei közgyülés egyhangulag elhatározza, hogy a honosságl törvény megváltoztatása ügyében tárgyaltatván, a megyei közgyülés egyhangulag elhatározza, hogy a honossági törvény megválasztása iránt fel fog irni az országgyülés képviselőházához.

Alsó-fehér, Csanád és Csongrád vármegyék megkeresése a vármegyék autonomiájának fenntartása végett tudomásul vétetik, de miután a vélemény nyilvánitás még idő előtti, a közgyülés nem foglal állást ez ügyben.

Fekete Sándor megyei főjegyző és Orosz Endre árvaszéki ülnöknek 6 heti szabadság idő adatik.

A közgyülés jóváhagyja Dorog községnek három korcsmai épület haszonbérbeadására vonatkozó szerződést; a Szabó Sándor által kibérelt piaczi korcsmára kötött szerződéstől pedig a törvényhatósági jóváhagyás megtagadtatott, — miután ezen szerződés hátrányára szolgálna a községnek. — Nánnás város határozata, mely szerint a Sexty-féle telken 1900 frtért uj bolthelyiség épittetik s az Schlachta Jánosnak 12 évre bérbeadatik, megerősitést nyer. S z o b o s z l ó város őépviselőtestületének határozata melylyel az ottani olvasóegylet részére a piaczon telek engedtetik át, f e l o l d a t i k, miután a városi törzsvagyon elidegenitésénél megtartandó szabályok figyelmen kivül hagyattak s a város uj szabályszerü határozat hozatalra utasittatik.

Dr. Czeglédy Mihály melegen ajánlotta a határozat jóváhagyását. Az elnöklő főispán bár legjobb indulattal viseltetik a nemes czélu intézmény iránt, a törvény által szigoruan kivánt formaságok megtartása éádekében megengedhetetlennek és veszedelmes precedensnek mondotta a határozat megerősitését.

Alispán és tisztiügyész, főjegyző, U. Szabó Mihály hasonló értelemben nyilatkoznak.

F ö l d e s község administrationális czélokra a vármegyei tiszti nyugdijalapból 1000 frtot szándékozván fölvenni, ez a képviselőtestületi határozat megerősittetik.

Püspök-Ladány községnek megengedtetik, hogy a vasuti ártézi kut vizének a községbe bevezetésére 5500 frt kölcsönt vehessen fel.

H a d h á z városnak azon kérvénye, hogy a városi tisztujitás ideje az év végéig elhalasztassék, mint indokolatlan, elutasittatott.

Végül különböző pénztári számadások mutattattak be és fogadtattak el.

Napi hirek.

— **A debreczeni evang. fiilléregylet** a mult héten tartotta évi közgyülését, melynek első tárgya az elnöki jelentés volt Ebből a következő érdekes adatokat emlitjük ki: az egyletnek megalakulása első évben vagyona 136 frtot tett, 1887. év végét 468 frtra s a mult év végén 2060 frtra emelkedett. E szép sikert az egylet természetesen első sorban az elnökségnek köszönheti, azért nem is mulasztotta el Osterlam Ernőné és Handtel Vilmosné urnőknek jegyzőkönyvileg köszönetét kifejezni. — Kézi munka tanitásra, szegény gyermekeknek ruhára és könyvekre 3 év alatt 600 frtnál többet adott ki. — A számadás beteterjesztése után, mely, szerint a mult évi bevétel 2241 frt 29 krt, a kiadás 180 frt 91 krt tett, — a tisztujitás következett. Elnöknek ismét egyhangulag Osterlamm Ernő úrnő, alelnöknek Handsel Vilmosné úrnő választatott. Kisérje továbbra is siker és áldás müködésüket.

— **Hangverseny.** T h o m á n I s t v á n zeneakadémiai tanár, zongoramüvész Liszt Ferencz egyik legkedvenczebb tanitványa és

Takács Mihály a m. kir. operaház tagja, a „Bika“ szálloda disztermében f. évi május 20-án hangversenyt rendeznek. Müsor. I. Beethoven. Szonáta 31 mü d-moll. előadja: Thomán. II. Bizet, Ária „Carmen“-ből előadja Takács. III. a) Chopin, Lengyel dal, b) Stavenhagen, Caprice, c) Moskowsky, Tarantella előadja: Thomán. IV. Schuman „Két gránátos“ énekli Takács. V. a) Liszt, Szerelmi álom, b) Paderewsky, menuett, c) Liszt, magyar Rhapsodia 6 sz. előadja Thomán. VI. a) Ábrányi, mire ragyog . . . b) Lányi nem hitted . . . c) Lányi, Debreczeni legény vagyok én, énekli Takács. Páholy: az 1. 2. 3. 4. számu 8 frt, a többi 6 frt. Zártszék 1 frt 50. Helyárak: körszék az első három sorban 3 frt. A következő négy sor 2 frt. Bemenet 1 frt. Deákjegy 60 kr. Jegyek előre válthatók László Albert könyvkereskedésében és Szentkirályi és Kalenda diszmüáru kereskedésében.

— **Eljegyzés.** Irsay Miklós fiatal kereskedő e hó 10-én jegyezte el Ozv. Király Imréné szép és müvelt leányát Ilonát.

— **Nagy betöréses lopást** követtek el tegnap éjjel ismeretlen tettesek a nagy csapó utcza elején fekvő 336. számu házban lévő Ormós Károly órás boltjában. Ugyanis éjfél utáni egy-két óra tájban az utczasarkon álló Gönczy Lajos rendőr észrevette, hogy az üzlethelyiségből gyanus lárma, és zörej hallatszik, mire ő a helyszinére sietett s benyitott az üzlethelyiségbe. Alig lépett azonban be midőn az ott müködő egyik betörő, a rendőrt ki kényelmes munkájában zavarni akarta volna, torkán ragadta, letiporta a földre, eközben pedig a másik betörő elvette a rendőrtől fegyverét, a puskatusával háromszor fejbe ütötte, az oldalfegyverrel pedig sulyosan megsebesitette. Az éppen arra menő éjjeli rendőrbiztos, aki a dulakodás lármáját kihallotta az utczára, a tett szinhelyére sietett, de mire odaért a gazemberek már el menekültek, mire ő az egyiket üldözni kezdte a czegléd utcza felé, az azonban egyszer csak viszszafordult s pisztolyából rálőtt a biztosra, azután pedig a téglarakások között eltünt. A bolthelyiségbe a betörők ugy hatottak be, hogy a lakatokat a zárról leverték. A kirakat ablaküvegét pedig gyémánttal vágták ki, s abból tizenkét órát elloptak, melyek közül azonban hatot az utczán megtaláltak. Az összes kár száztiz forintra tehető. A rendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket — eddig azonban semmi eredményre vezethető nyomra vagy bünjelre nem akadtak.

— **Diák csárdás.** A szombati diák-majálisra Fráter Béla 3-ad éves joghallgató, a kinek különben már egy pár kiadott dala közkézen forog, uj csárdást szerzett melyet a Magyari testvérek zenekara már be is tanult. Az uj dal szövegéből, mit Szabolcska Mihály irt — mutatóba — itt közlünk egy versszakot:

Nyit a kertünk rózsa bokra,
Szakitok a kalapomra,
Belőle . . .
A bokorja el is adó,
Csak akadna valami jó
Vevője!
Hej ha egy lány arra járna,
Ráirnám a rózsafára,
A fára:
— Megmondani ugy se merem,
Hogy kinek az ajkán terem
Az ára.

— **Testvérgyilkosság B.-Ujvároson.** A szomszédos B.-Ujvároson megint történt egy véres eset, a mi nem csekély izgalomba hozhatta az ottani, ilyeneket már megszokhatott idegeket. Vasárnap délután Sós István duhaj legény egy zsebkéssel elmetszette nőtestvérének a gégéjét, a ki tegnap még élt, de ma, mikor e sorokat irjuk, már aligha van életben. Mindez a szomszéd malacza és a pálinka miatt történt. Szabó Péter sertése ugyanis átszaladt a Sósék udvarára. A délelőtt folyamán jól bepálinkázott Sós István, egy 24 éves legény, a kit a községi elöljáróság jelentése rovott előéletünek mond, — ezen ugy feldühödött, hogy agyon akarta ütni az ő udvaruk földjét turkáló disznót. Testvére, a 20 éves Erzsi, a ki a jelentés szerint hasonlóképen részeg volt, állitólag kikapós ő is, az üldözött malaczot meg akarta védelmezni bátyja ütlegeitől. E közben dulakodás támad köztük s a legény egy éles zsebkéssel életveszélyes sebet ejtett a leány bal felső mellkasán ugy, hogy a légzőcsövet is elmetszé. A leány még kihallgatható volt. Először ugy adta elő a véres esetet, hogy bátyja szándékosan döfte nyakába a kést; később akként módositotta vallomását, hogy a dulakodás közben belebukott a késbe. — A vérengző testvért azonnal letartóztatták s a bünjellel, az orvosi látlelettel, meg anyjával, özv. Sós Istvánnéval együtt tegnap bekisérték a királyi ügyészség börtönébe. — Hogy miért tartóztatták le az anyját is, arról nem kaphattunk felvilágositást. Baróthy Béla törvényszéki biró a vizsgálat megejtése végett ma reggel Ujvárosra utazott.

— **A magyar északkeleti vesut államositása** ügyében szombaton Baross Gábor miniszter elnöklete alatt a kereszkedelmi miniszteriumban tárgyalásokat folytattak. A tárgyalás alapját a miniszterium által előterjesztett szerződés képezte, mely az eddigi államositási szerződésekkel megegyezik s 11 pontból áll E szerint az északkeleti vasutat 1889-ik évi deczember 31-től kezdve államositottnak tekintik, de az állam tényleg legkésőbben augusztus 1-én veszi át. A társaság hivatalnokait és szolgáit az állam összes jogaikkal szintén átveszi. A társaság mindaddig fenáll mig részvényei forgalomban lesznek; s az állam szabott honorariumot biztosit neki. A részvényeket az állam megállapitott terv szerint sorsoltatja ki, de fentartja magának a jogot arra, hogy az összes részvényeket bármikor egyszerre felmondhassa. E tárgyalás alkalmával minden pontra nézve létre jött a megállapodás, kivévén a részvények beváltási árfolyamát A társaság képviselői azt kivánják hogy az állam a részvényeket teljes névértékükkel váltsa be, ellenben a kormány képviselői azt javasolták, hogy abban az esetben, ha az állam az összes részvényeket a szerződés megkötésétől számitott egy év alott beváltaná, a részvénytőke járadékából levont 18 kr. bélyegadó tőkészitessék s a részvények névértékéből levonassék. Minthogy e pontra nézve az egyezség létre nem jött a tárgyalás folytatását el halasztották s remélik, hogy ez a kérdés nem fogja az államositást megakadályozni, annál kevésbé, mert Baros Gábor miniszter már az észak-keleti vasut budai palotája összes lakóinak felmondott.

— **Magántanulók a közép kereskedelmi iskolákban.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Hajdumegye kir. tanfelügyelőjéhez rendeletet intézett a középkereskedelmi iskolák magántanulóira nézve eddig mutatkozó ingadozás megszüntetése és egységes eljárás életbeléptetése czéljából. A rendeletből közöljük a következőket. Tekintettel arra, hogy a középkereskedelmi iskolákban tanitott bizonyos szaktárgyak magánuton csak nehezen sajáithatók el, ezen iskolákba magántanulók felvétele meg nem engedhető. A középkereskedelmi iskolákban záró (érettségi) vizsgálatra a tanfolyam elvégzése nélkül csak kivételes esetekben oly 17 évnél idősebb egyének bocsáthatók, kiket már tényleg elfoglalt állás a tanfolyam végzésében gátol s a kik négy közép, vagy polgári iskolai osztályt sikerrel végeztek. Az engedélyt a záró vizsgálathoz bocsátásra a vallás- és közoktatásügyi miniszter adja meg. A hozzá intézett folyamodvány azon intézet igazgatójánál nyujtandó be, a hol a záróvizsgálat letétele szándékoltatik. Az igazgató a folyamodványt a tanári testület véleményével együtt a kir. tanfelügyelő utján a vallás és közoktatásügyi miniszterhez felterjeszti. A záróvizsgálatra bocsátásra engedélyt nyert egyén a záróvizsgálatot megelőzőleg köteles az intézet tanári testülete előtt egy elővizsgálatot letenni és csak ennek sikeres letétele esetén bocsátható záróvizsgálatra. Az elővizsgálat kiterjed a középkereskedelmi iskolák tantervében előirt azon tanagyagra, mely záróvizsgálatnak nem tárgya. Nevezetesen tárgyai az elővizsgálatnak: a franczia nyelv, a kereskedelmi földrajz, a történelemből a középkor, a politikai számtan kivételével a mennyiségtan, a vegytan és természettan. Sem az elővizsgálatra sem a záró vizsgálatra előirt tárgyak egyike alól fölmentésnél nincsen helye. A magánuton készültek a záróvizsgálatot rendszerint csak junius hónapban a rendes tanfolyamot végezett tanulókkal együtt tehetik le. Az elővizsgálatról bizonyitvány nem adatik.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazon tisztelt rokonok, barátok és ismerősök, kik édes anyánk, illetve: anyósunk néhai özv. Szecsey Sándorné asszonynak végtisztesség tételén megjelentek s ez által bánatuukban részt vettek, — fogadják részvétünkért hálás köszönetünk nyilvánitását. A gyászoló család (Emke.)

— **A debreczeni m, k. gazdasági tanintézet** I. és II. éves hallgatói szerdán, 1890. évi junius hó 4-én. A nagyerdei „Dobos“ pavillonban, az „Olvasó-kör“ javára zártkörü nyári tánczestélyt rendeznek. Kezdete 8½ órakor. Belépti-dij személyenkén 1 frt, családjegy 2 frt. Felülfizetések a jótékonyczél iránti tekintetből köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Szentkirályi és Kalenda, Beke László, Schwarcz M. Benő urak kereskedésében és este a pénztárnál.

— **A s.-a.-ujhelyi vasuti főmühely és üzlet vezetőségnek** továbbra is S.-A.-Ujhelyen hagyása érdekében tegnap előtt tekintélyes zemplénmegyei küldöttség tisztelgett Baross kereskedelemügyi miniszternél. Baross miniszter igen szivesen fogadta a küldöttséget és válaszában hangsulyozta, hogy ő, mint a kormány minden tagja, Zemplén-vármegye érdekeit mindig szem előtt tartja és ez irányban továbbra is teljesen nyugodtak lehetnek. Nem is volt szándékában az üzletvezetőséget S.-A.-Ujhelyből áttenni. Ez a küldöttség-járás annyiban érdekel bennünket, hogy az észak-keleti vasut államositásának s az üzletvezetőségnek Debreczenbe való helyezésének hirére a miskolcziak mozgalmat inditottak meg hogy tervezett üzletvezetőséget Debreczen helyett ők kapják meg. Holott már bevégzett tény hogy az üzletvezetőség Debreczenben állittatik el.

— **Nézni csak könnyü.** Uri vendégek látogatják sorra a kollégiumi cétusokat. Az egyikben csak egy kis dárdás diákot találnak a ki épen akkor javában majszolja a brugót. Mosolyogva nézik a pufók képü falatozó gyereket, s magukban elgondolják, hogy milyen jól eshetik ennek a fiunak az a kenyér, a gyerek pedig egy darabig csak visszanézi őket, de végre is nem állhatja meg, hogy oda ne mondja a mi a szivén fekszik: hej nagyságos uraim nézni csak könnyü, de enni bajos ezt a brugót.

— **A Weinberger uzsoraperről** irt tegnapi ujdonságunkba értelemzavaró sajtóhiba czuszott be, amennyiben dr. Kardos Samu beszédét a „Debreczen Nagy váradi értesitő“ nem megéljenezte, hanem „közölte.“

— **Gazdaasszonyoknak.** A közeledő pünkösd ünnepek alkalmából: olvasóinkat figyelmébe egy kitünő mázoló szert puha papló számára bátorkodunk ajánlani. Ugyanis Keil Alajos padlózat-fénymázát, mely igen szép fényes, kitünően takar, e mellet gyorsan szárad és rendkivül tartós. E Keil Alajos-féle padlózat-féuymáz Debreczenben kizárólag Szepessy Antal utódoinál, Szent-Királyi és Kalendánál kaható.

— **A Vilmos-féle** söresarnokban ma estétől kezdve egy daltársulat fog müködni.

Legujabb.

Itélet a Weinberger uzsorapörben. Ma délután három órakor hirdette ki a kir. törvényszék nagy érdeklődés mellett az itéletet a Weinberger és Szomráki féle bünügyben. A törvényszék I. rendü vádlottat Weinberger Mihályt a btkv. 368 szakaszába ütköző jogtalan elsajátitás vétségében való részesség miatt mint fejbujtót mondja ki vétkesnek, s az 1883. évi XXV. tvczik 1 és 2. szakaszába ütköző nyolcz rendbeli uzsoravétségben mondja ki vétkesnek, s ezért összbüntetésül **másfél évi fogház s 1050 frt pénzbüntetésre, három évi hivatalvesztésre s politikai joggyakorlata felfüggesztésére itéli.** Ezenfelül a létrejött ügyletek egy részét semmiseknek mondja ki s a vádlott irányában fennállott tartozásokat fenn nem állottaknak, — részben pedig a követeléseket redukálja. Vádlott a többi ellene emelt uzsora vétség vádja, és következményei terhe alól felmentetett.

II. r. vádlott Szomráki László pedig a bkv. 368. §-ába ütköző s a szerint minősülő és a btkv. 374 s 376 szakaszai szerinti bünpártolás vétségével eszmei halmazatban álló jogtalan elsajátitás vétségében mint tettes vétkesnek mondatik ki s ezért a btkv. 376. szakasza alapján **6 (hat) havi fogházbüntetésre, ötven forint pénzbüntetésre s egy évi hivatalvesztésre** itéltetik.

Ezenfelül mindkét vádlott marasztaltatott a rabtartási költségek megtéritésében külön-külön — s az eljárási költségeknek egyetemlegesen leendő megtéritésében. — Vádlottak vizsgálati fogságából szabadságvesztés büntetésükbe semmi sem számittatik be. Az itélet ellen ugy első mint másodrendü vádlottak képviselői felebbezést jelentettek be — ugyszintén felebbezést jelentett be a közvádló is és a magánpanaszosok képviselője is.

Közgazdaság.

A trieszti általános biztositó-társaság. (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 29-én Triesztben tartott 58-ik közgyülésén beterjesztette az 1889. évi mérlegét.

A közgyülésnek tett jelentésekből értesülünk, hogy az életbiztositási ágban a dijtartalék 2.046,093 frt 42 krral szaporodott és 1889. deczember 31-dikén 26.634,162 frt 01 krra emelkedett, mig az 1889-ben ujonnan kötött biztositások összege 16.225,817 frt 85 krra rugott miáltal az 1889. deczember 31-dikén érvényben levő biztositások tőke összege 116.904, 648 frt 39 krra felszaporodott.

Az elemi bitositási ágozatokban a dijtartalék 2,194.541 frt 21 krt tesz ki. mig az 1889. deczember 31-dikén a jövő évekre érvényben maradó dijkötelezmények összege 23.544,053 frt 22 krra rug.

Az érdékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére szolgáló tartalékalap 253,855 frt 74 krral szapordott és 1889. deczember 31-dikén 1.190,453 frt 60 krra emelkedett, noha a kisorsolandó értékpapirok csak is névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve.

A tőkesitett nyereségtartalék elérte az alapszabályszerinti magasságot 2.625,000 frtal, mig az ingatlanok tartalékalapja 1.289,480 frt 92 krra emeltetett.

Az 1889-ben kifizetett károk összege: 10.114,545 frt 47 kr. A társaság alapitása óta egész 1889. deczem. 31-dikéig 227.371,940 frt 22 krnyi tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 139.041 káreset 42.396,621 frt 32 krnyi kártéritéssel hazánkra esik.

Az összes biztositéki alapok 2.388,389 frt 32 krról 10.758,238 frt 42 krra emeltettek és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tiszta nyereség fejében 635,438 frt 48 kr. lön kimutatva, miből minden egyes részvényre 106 arany forintnyi — 265 franknyi jutalék esik.

Mint ismeretes, az Assicurazioni Generali életbiztositott feleinek érdekében már éveo előtt elhatározta és alapszabályainak 43. § a értelmében keresztül is vitte, hogy az életbiztositási ág dijtartaléka a B) mérleg szerint egészen külön kezeltetik és külön számoltatik el és, hogy az alaptőke és a nyereménytartalékok felét kizárólagosan az életbiztositottak javára külön lekötötte. 1889-ben nevezett intézet az életbiztositási tárczája érdekében még egy igen nevezetes és fontos lépést tett előre, a mennyiben kijelentette, hogy az életbiztositási ág különös érdekében a jégbiztositást üzletköréből kizárja és azt mint a baleset ellen való biztositásnál tette, egy külön e czélra szolgáló intézetnek átengedi.

Ez által a trieszti általános biztositó társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztositásait a nevezett intézet ügynökei által helyeztetik el jól és megbizhatóan, mert a mint a baleset ellen való biztositásokat az „Első o általános baleset ellen biztositó társaság“ által intézteti el, ép ugy utalja a jégbiztositásokat a szintén általa támogatott „Magyar jég- és viszontbiszositó részvény-társasághoz“ elintézés végett. Minthgy, mint ismeretes, ezen két intézet minegyik egy-egy teljesen befizetett millióra rugó alaptőke és az Assicurazioni Generali jól kipróbált ügynök hálózata felett rendelkezik és azonkivül az anyaintézet szolid elvei szerint kormányoztatik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztositási ágaikban a legmesszebbre terjedő biztositékokat képesek nyujtani.

Apróság.

Holt-verseny.

Két jó barát gyors sietségben találkozik egymással.

— Hova olyan rohanva? — kérdé az egyik.

— Budára- haldoklik a nagybátyám s nekem is ott kell lenni, az örökség mián.

— Aha! — valóságos holt verseny!

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Mindenfèle FRISS TÖLTÉSÜ
ásvány- és gyógyvizek
u. m. BIKSZÁDI, BORSZÉKI, BILINI, BUDAI, CZIGELKAI, KARLSBADI vár, malom és bugyogó forrás, EMSI, GLEICHENBERGI, KONSTANTIN és EMMA forrás, mely utóbbi különösen mindenféle torok és tüdő hurutnál igen hatásos, GIESHÜBLI, IVÁNDAI, KRONDORFI, LIPIKI, MARIENBADI, MARGIT, MOHAI-ÁGNES, PARÁDI, POLENAI, SALVATOR, SELTER, SZOLYVAI
stb, valamint
olajban törött kész festékek
és gyorsan száradó
szoba-lagok
kaphatók
VARGA LAJOS,
füszerkereskedésében.
U. i. A Bikszádi vizet sok szénsav tartalmánál fogva mint gyógy- és borvizet igen ajánlhatom és azt ládánként 40 üveggel 5 frt 20 krért számitom, 1 láda üvegért megtéritek 2 frt 50 krt.

A legbiztosabb és leghatásosabb
hashajtó szer a
Ferencz József
keserüviz,
mint ezt a következő orvosi bizonyitványok tanusitják:
„Kis adagban hatásos, nem kellemetlen izü.“ Dr. Korányi tanár, Budapesten.
„Kórodámon a legkedveltebb hashajtó viz.“ Dr. Kézmárszky tanár, Budapesten.
„Hatásosabb mint a többi budai vizek.“ Dr. Gebhardt tanár Budapesten.
Szétküldés 1889-ik évben 1 millió palaczk!
Kitüntetve 10 arany- és érdem-éremmel.
Szétküldési Igazgatóság Budapesten.
Kapható mindenütt.

Jutányos árak. ÚJ ÜZLET. Jutányos árak.

— UJ ÜZLET. —

Budapesti czipő raktár

Debreczen, főtér STENCZINGER-ház,
KUN JÓZSEF füszerkereskedése mellett,
hol legjobb készitményü

női, férfi és gyermek lábbelik

csinos kiállitásban,

jutányos áron kaphatók.

ÚJ ÜZLET.

Sarg Glycerin-különlegességei.

Sarg F. A. és Sarg Károly által feltalálása és használatba hozása óta a királyné ő felsége és a királyi ház más magas tagja, valamint sok idegen hatalmasságok által használatba van véve. — Ajánlva Báró Liebig tanár, v. Herba tanár, v. Zeissl, v. Scherzer tanácsos stb. tanár, valamint Thomas, Bécsi és Meister Gothai udvari fogorvosok által.

Glycerin-szappan, valódi, hamisitatlan, papirban 60 kr, hüvelyben 65 kr., fácskákban pr. 3 drb 90 kr. . . . 60 kr.
Glycerin-szappan, kr. dobozban pr. 3 drb. . . . . 60 kr.
Méz-Glycerin-szappan, cartonokban 3 darab . . . . . 65 kr,
Folyadékos Glycerin-szappan, üvegcsében . . . . . 50 kr.
(Legjobb szer durva kezek és tisztátalan arczszin ellen.)
Glycerin-ajak-Creme üvegcsében . . . . . 1 frt.
Glycblastol (a hajnövesztés előmozditására, a hajkorpa eltávolitására) üvegcsében . . . . . 1 frt 20 kr.
Toilette-Carbol-Glycerin-szappan, cartonokban 3 darab . . . . . 35 kr.
KALODONT, Glycerin-fog-crém, darabja . . . . . (Rövid használat után nélbülözhetlenné válik.)

F. A. Sarg's Sohn & Comp. cs. k. udvari szállitók **Bécsben.**

Kapható: a gyógyszertárakban, illatszerkereskedésekben stb. Debreczenben: Rickl József Zelmos, Szentkirályi és Kalenda és Kun József uraknál.

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél

nagy választékban kaphatók

NŐI RUHA ZEPHIREK,

Legujabb franczia batistok,

A hirneves cosmanósi gyárból:

jó mosó **Cretonok, Indish foulard,**

Ladies Mouslin és Atlasz Satin,

Nagy raktár:

Jutte, gyapju hollandi, Tapestry és BRÜSSLER

futó szőnyegekben.

Ablak függönyök,

Ágy és asztalteritőkben.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos

Debreczen, piacz-utcza 1711. sz.

Rendel d. e. 9—12 / d. u. 3—5 óráig.

Előirása után készült **fogpora, szájvize, fogkeféje** kapható helyben az összes gyógyszertárakban. Szent-Királyi és Kalenda diszmü és Beke László női divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszertárában.

Zeno és társa czég

Bécs és London.

Ajánlja ösmert hirneves illatszer-különlegességeit,

különösen zsebkendő-illatszerekben, u. m.

Violette de San Remo, Blanc de Nice, Carylopsis de Chine, Frangipane, Essbouquet stb.

Illatszer-vizek és poudre:

mint ugorkatej, rózsatej, Poudre de riz, Ladies Powder stb. Fog-gondozó-szerek · Fog-Elixir, fodormenta-pasta, és Odontine.

Illatos selyem és papir-betétek ruhák és fehérnemüek részére.

Határozott árak. Kitünő minőség.

Főraktár: Debreczen és vidékére

Baum Miksánál.

Raktár: SCHWARZ B.-nél.

Kőszén kátrányt

legjobb minőségben

zsindely és deszkatetők

behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá czulápok, melyek a földbe ásatnak, keritések s gazdasági eszközök **befestésére** hordókban á 50, egész 200 kiló sulytartalommal; továbbá saját gyártmányu **KOAKSOT** (pirszén kovácsok és iakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL. Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889.] **KIADÁS.**

A tétel neve	Üzlet Bevételek frt	k.	Vagyon Bevételek frt	k.	Összes Bevételek frt	k.	A tétel neve	Üzlet Kiadások frt	k.	Vagyon Kiadások frt	k.	Összes Kiadások frt	k.
1. Díjtartalék a mult évről:							1. Visszbiztosítási díjak:						
a) tüzbiztosítás	1961062	50					a) tüzbiztosítás	2678174	04				
b) szállitmánybiztosítás	115819	29					b) szállitmánybiztosítás	786554	55				
c) jégbiztositás	46338	61	2123220	40	2123220	40	c) jégbiztositás	465765	32	3930493	91	3930493	91
2. Tartalék oly károkra, melyek 1888. decz 31-én még függőben vo. ak:							2. Károk:						
a) tüzbiztosítás	362945	31					a) tüzbiztosítás, kifiz. károsszegek frt 2,424,227.60; tart. még ki nem fiz. károkra „ 350,538.80	2774766	40				
b) szállitmány. biztositás	246169	19					b) szállitm.-biztosítás, kifiz. károsszegek frt 655,483.39; tart. még ki nem fiz. károkra „ 288,553.29	944036	68				
c) jégbiztositás	1571	86	610686	36	610686	36	c) jégbiztositás, kifiz. károsszegek frt 1,994,554.07; tart. még ki nem fiz. károkra „ 1,950.91	1996504	98	5715308	06	5715308	06
3. Dijak a törlések levonásával:							3. Dijtartalék 1889. decz. 31-én még f. biztositásokra:						
a) tüzbiztositás	6804602	14					a) tüzbiztositás	1997213	51				
b) szállitmánybiztositás	1601892	56					b) szállitmánybiztositás } teljesen tehermentes	124714	94				
c) jégbiztositás	2218746	91	10725241	61	10725241	61	c) jégbiztositás .)	72812	76	2194541	21	2194541	21
4. Kötvényilletékek:							4. Jutalékok;						
a) tüzbiztositás	255481	74					a) tüzbiztositás	811480	75				
b) szállitmánybiztositás	13171	55					b) szállitmánybiztositás	50523	14				
c) jégbiztositás	85293	53	353945	82	353945	82	c) jégbiztositás	165720	36	1027724	25	1027724	25
5. Töke elhelyezések jövedelme:							5. Általános kezelési költségek:						
a) Értékekre adott előlegek kamatai	1922	05					a) tüzbiztositás	465218	24				
b) Állam- és más értékpapirok kamatai és oszt.	232742	83					b) szállitmánybiztositás	84729	80				
c) Kamatok váltóleszámitásból, folyó-számlától és ágio	61051	83	295716	71	295716	71	c) jégbiztositás	140992	59	690940	63	690940	63
6. Nyereség különféle értékesitések folytán			37003	65	37003	65	6. Adók és illetékek:						
7. Az állam- és egyéb értékpapirok többletértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számitva			240526	94	240526	94	a) tüzbiztositás	193651	27				
							b) szállitmánybiztositás	7077	10				
							c) jégbiztositás	14663	64	215392	01	215392	01
							7. Az ellátási pénztár kamatai			16569	46	16569	46
							8. Kétes követelések leirása			17026	33	17026	33
A tüzbiztositási ágba befoglalvák a tükörüveg biztositásban elért eredmények.							Nyereség	38694	12	539651	51	578345	63
Összesen	13813094	19	573247	30	14386341	49	Összesen	13813094	19	573247	30	14386341	49

Nyereség- és veszteség-számla a P mérleghez. — Eletbiztositási osztály. [1889.]

1. Dijtartalék a mult évről	24888068	59					1 Visszbiztositási dijak					188664	11	
le: visszbiztositások	601166	57	23986902	02	23986902	02	2. Fizetések esedékes biztositásokért:	Készpénzb.		Tartalékb.				
2. Tartalék 1888. decz. 31-én függőben levő károkra			312879	08	312879	08	a) halálesetre szóló biztositásokért	1816419	89	305636	10			
3. Díjbevétel { a) Halálesetre szóló biztositásokra	4094970	06					b) elélés esetére szóló biztositásokért	435802	71	133342	89			
3. Díjbevétel { b) elélésre szóló biztositásokra	596866	05					c) járadékokért	137462	85	3156	50			
3. Díjbevétel { c) évjáradékra szóló biztositásokra	144247	25	4836083	36	4836083	36		2389685	45	442135	49			
4. Kötvénydijak			63514	71	63514	71	Levonva visszbiztositások fejében	40269	80	23000	—			
5. Dijtartalék átadott visszbiztositásokra			700332	35	700332	35		2349415	65	419135	49			
6. Elhelyezett tőkék jövedelme										2349415	65	2768551	14	
a) Jelzálog követelések kamatai	76401	93					3. Kötvények-visszavásárlások					352634	82	
b) Értékekre adott előlegek kamatai	1188	54								Költség-				
c) ..llam- és más értékpapirok kamatai	772196	57						Tartalék		tartalék				
d) Folyó számlák kamatai	21500	09					4. Dij és költségtar.) a) Halálesz. szóló bizt.	21009732	18	361552	17			
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	243259	88					az 1890. évi szám- b) Elélésre „ „	5126529	68	17971	29			
f) Életbiztositási kötvényekre adott előlegek kamatai	140891	86					lára c) Járadékbiztositás	1295225	54	—				
összesen	1255433	87						27431487	40	379523	46			
										27431487	40			
							Összesen			27811010	86			
							Levonva a kiegészitési részleteket			1176848	85			
miből is levonva a tartalék rendes jutalékát	1024553	78	1024553	78	1024553	78	Netto-tartalék					26634162	01	
marad	230880	09	230880	09	230880	09	5. Orvosi tiszteletd.)					44507	78	
							6. Jutalékok } az év folyamá. kifiz.					277455	22	
7. Nyereség különféle értékesitések folytán			31452	28	31452	28	7. Költségek }					440072	10	12554 37
8. Az állam- és egyéb értékpapirok többletértéke az 1889. decz. 31-iki árfolyam szerint számitva			13328	80	13328	80	8. Adó és bélyeg }					50738	93	
							9. Kamatok a nyereményny, biztosi. javára					15683	80	
							10. Leirás kétes követelésekre					27099	64	
Összesen	30924265	30	275661	17	31199926	47	Nyereség					167479	19	220323 36
							Összesen					30924265	30	275661 17

VAGYON — Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1889. deczember 31-én. — TEHER

F. szám	A tétel neve	A. frt	k.	B. frt	k.	Összesen frt	k.	F. szám	A tétel neve	A. frt	k.	B. frt	k.	Összesen frt	k.
1	A részvényesek adóslevelei a töke be nem fizetett részéről	1837500	—	1837500	—	3675000	—	1	Alaptőke	2625000	—	2625000	—	5250000	—
2	Ingatlan birtok:							2	Tőkésitett nyereségtartalék	1312500	—	1312500	—	2625000	—
	a) városi telkek			4664303	18	7336889	34	3	Tartalék az értékpapirok árfolyam ingadozásának fedezésére	654626	07	535827	53	1190453	60
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)			2672086	16			4	Ingatlan tartalék			1289480	92	1289480	92
	c) 1889. december 31. még el nem adatott gazdasági terményeik a társaság földbirtokaiból			108259	02	108259	02	5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000	—	40000	—	80000	—
3	a) Kölcsönök a társaság életbiztositási kötvényeire			2545668	27			6	a) Dijtartalék még érvényben levő biztositásokra az A mérlegen	2194541	21	—	—	2194541	21
	b) Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztositott, a felek halálakor felveendő tőkék vételára			33345	—	2579013	27		b) „ „ „ a B mérlegen			26634162	01	26634162	61
								7	Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károkra:						
4	Kamatozó jelzálogilag biztositott töke-kölcsönök ingatlanokra								az A mérlegen	641043	—			641043	—
	a jelzálog osztályba tartozók kivételével a) folyó 1,408.649.35 frt b) hátralékos 6,392.47 frt			1415041	82	1415041	82		a B mérlegen			419135	49	419135	49
5	Kölcsönök letétemányezett állam- és más értékpapirokra	29870	11	22820	—	52690	11	8	Osztalékalap az életbiztositásban) II. A tábl. frt 352.990,63						
6	Állam- és más értékpapirok	4389583	04	17377163	33	21766726	37		nyereménynyel biztositottak javára) 13 és 13 A tábl. frt 81.431,56			434422	19	434422	19
7	Váltók a tárczában	556139	—			556139	—	9	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	370401	33			370401	33
8	Előlegek a jelzálogosztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)			301466	73	301466	73	10	Jelzáloghitelezők	—	—	—	—	—	—
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	633150	46	847779	73	1480969	19	11	Egyenleg a visszbiztositók számláján	682834	43	33112	90	715947	33
10	Készpénz készlet a tieszti és velenczei igazgatóságok pénztárában	317868	52	39908	91	357777	43	12	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	18198	99	3712	23	21911	22
11	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	72320	83	17587	04	89907	87	13	a) Hitelezők különböző czimeken	382248	15	52195	95	434444	10
12	Maradvány a vi-szbiztositók számláiból	598280	70	32873	54	626154	24	14	b) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	593966	01	474477	60	1068443	61
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	1044724	49	177451	53	1222176	02	15	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	594978	13			594978	13
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából			594978	18	594978	18			5648	92			5648	92
15	a) Adósok különböző czimek alatt	392900	27	300813	26	693713	53		Girard alapitvány	4977	50			4977	50
	b) Adósok jelzálog kölcsönökre hátralékos kamatokkal			3260	01	3260	01		Goldschmiedt alapitvány	3000	—			3000	—
	c) Letétek kezesség és biztositék gyanánt	593966	01	474477	60	1068443	61		Felosztható nyereség	340354	69	313083	79	653438	48
	d) Letét Goldschmiedt alapitvány	3000	—			3000	—								
16	Dijtartalék átadatott élet-visszbiztositásokra			700332	35	700332	35								
17	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papir és nyomtatvány az összes raktárakban	—	—	—	—	—	—								
18	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—								
		10464313	43	34167115	61	44631429	04			10464313	43	34167115	61	44631429	04

Az 1889. december 31-én a jövő évekre érvénybe maradó dijkötelezők értéke . . . . . : 23,544.053.22

A jövő években lejárandó tűzbiztositás, dijak . . . . frt 23.544.053.22

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: **Dr. Bazzoni Richard, Besso M., Báró Bruck Otto, Dr. Calabi E., Dr. Maurogonato I., Báró Morpurgo József, Segré V.** A vezértitkár: **Besso József.**

Magyarországi vezérügynökség, Budapesten: az intézet saját házában Dorottya-utcza 10. sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főügynökségnél haphatók. Ugyanitt felvilágositások a legnagyobb készséggel adatnak és biztositási ajánlatok a tüz-, jég-, élet- és szállitmánybiztositási ágazatokban a legszolidabb feltételek és legolcsóbb dijak mellett eszközöltetnek.

A debreczeni főügynökség

Feischl Fülöp és Fia.

Debreczen 1890. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában Széchényi-utcza SIMON-ház.